

Інструкція до практичного заняття

Тема: Характер

Мета: систематизувати, узагальнити знання студентів з теоретичних питань теми. Формувати вміння здобувачів фахової передвищої освіти використовувати теоретичні знання як в професійній діяльності, так і в повсякденному житті. Розвивати психологічну компетентність студентів, аналітичні здібності, критичне мислення. Виховувати допитливість та активність до самопізнання, самовиховання характеру.

Тип заняття: практичний.

Засоби навчання: інтерактивна дошка Padlet, інструкція до практичного заняття, діагностичні методики, практичні завдання.

Література:

1. Загальна психологія: Підручник // О.Скрипченко, Л.Долинська, З.Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005. – С. 329-352.
2. Левитов Н.Д. Вопросы психологии характера / Н.Д. Левитов. – М.: Изд-во СГУ, 2009. – 293 с.
3. Леонгард К. Акцентуированные личности / под ред. В.М.Блейхера. – 2-е изд. – К.: Вища школа, 1989. – 376 с.
4. Максименко С.Д. Загальна психологія : навч. посібник / С.Д. Максименко. – [3-є вид., перероб. і доп.] – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.
5. Палій А. Диференціальна психологія : навч. посіб. – К. : Академвидав, 2010. – 432 с.
6. Психологическая типология. Хрестоматия / сост. К.В.Сельчонок. – Мн.: Харвест, 2000. – 592 с.

Хід заняття

1. Актуалізація опорних знань

1. Що таке характер та як його можна розпізнати?
2. Як ви розумієте поняття «цілісний» та «двоїстий» характер?
3. Яке значення характеру для людини?
4. Що називається структурою характеру особистості?
5. Назвіть динамічні властивості характеру.
6. Назвіть типологію характеру.
7. Що називається акцентуацією характеру?
8. В чому полягає взаємозв'язок темпераменту і характеру?
9. Назвіть чинники формування характеру.

2. Практична частина

А) Перевірка домашнього завдання

- бліц-опитування студентів з ключових слів теми «Характер»;
- презентація студентами плану самовиховання власного характеру;
- аналіз виконання тесту «Характер» в Moodle.

Б) Презентація доповідей, рефератів:

1. Характер, поведінка та учбова діяльність учня.
2. Як удосконалювати свій характер?
3. Основні типи акцентуацій рис характеру. Аналіз їхнього впливу на поведінку і діяльність людини.

В) Досліди

Дослід 1

Мета : Визначте структуру свого характеру, виділіть його основні компоненти.

1. Ставлення до суспільства і риси характеру: патріотичне, активне; патріотизм, безініціативність, вірність, відданість, пасивність, цілеспрямованість.
2. Ставлення до праці і риси характеру: активне, відповідальне, безвідповідальне, безініціативне; уважність, захопленість, діловитість, дисциплінованість, ініціативність, ретельність, старанність, допитливість, повільність, поверховість, наполегливість, неухважність, розсіяність, працелюбність, організованість, халатність.
3. Ставлення до людей і риси характеру: замкнуте, альтруїстичне, егоїстичне, хитре, довірливе, тактовне, безтактне, ввічливе, грубе, дружелюбне, агресивне, благородне, аморальне, безцеремонне; безкорисливість, апатичність, балакучість, великодушність, вірність, владність, уважність, зарозумілість, грубість, гуманність, дворушництво, делікатність, деспотичність, доброта, довірливість, добродушність, жорстокість, заздрість, колективізм, лагідність, брехливість, лицемірство, мстивість, розбещеність, нелюдимість, насмішливість, песимістичність, ласкавість, лукавість, допитливість, незалежність, підозрілість, принциповість, лякливість, пунктуальність, скритність, скромність, слабохарактерність, справедливість, хитрість, чесність, дотепність, об'єктивність, відвертість, товариськість, експансивність.
4. Ставлення до себе і риси характеру: самокритичне, некритичне, самолюбиве, бережливе, переоцінююче, недооцінююче, об'єктивне, самовпевнене, невпевнене, горде, скромне, хвастливе; безхарактерність, безстрашність, розсудливість, збудливість, бурхливість, витривалість,

дальновидність, властолюбство, життєрадісність, критичність, легкодумність, мрійливість, наївність, нетерпеливість, неухажність, пунктуальність, меланхолічність, флегматичність, об'єктивність, вразливість, образливість.

5. Ставлення до речей і риси характеру: бережливе, :небережливе, охайне, економне, організоване, практичне, байдуже, жадібне, захоплене, безладне; допитливість, непрактичність, обережність, бережливість, економність, охайність, організованість.

6. Вольові якості: владність, безстрашність, безвідповідальність, відповідальність, дисциплінованість, безхарактерність, розсудливість, самостійність, самовпевненість, самонадіяність, витриманість, слабохарактерність, відважність, впертість, хоробрість, рішучість, мужність, лінощі, наполегливість, імпульсивність, принциповість, боягузтво.

Дослід 2

Мета : Визначити свій характер за почерком.

Інструкція : оцінюючи свій почерк, врахуйте такі показники:

I. Розмір букви: дуже маленькі - 3бали; маленькі - 7 балів; середні - 17 балів; великі - 20 балів.

II. Нахил букв: лівий - 2 бали, легкий нахил вліво - 5 балів; правий - 14 балів; різкий нахил вправо - 6 балів; пряме написання - 10 балів.

III. Форма букв: круглі - 9 балів; безформені - 10 балів; гострі - 19 балів.

IV. Напрямок почерку: рядки —повзуть до верху - 16 балів; рівні - 12 балів; до низу - 1 бал.

V. Інтенсивність (розмах почерку і сила натиску): легка - 8 балів; середня - 15 балів; дуже сильна -21 балів.

VI. Характер написання слів: схильність до з'єднання букв у слові - 11 балів; схильність до роз'єднання букв одна від одної - 18 балів, змішаний стиль - 15 балів.

VII. Загальна оцінка: почерк старанний - 13 балів, почерк нерівний, одні слова чіткі, інші читаються важче - 9 балів, букви написані будь-як - 4 балів.

Обробка результатів

38-51 балів: такий почерк спостерігається у людей з слабким здоров'ям, у тих, кому далеко за 80.

52-63 балів: так пишуть несміливі, боязливі, пасивні, флегматичні люди.

64-75 балів: такий почерк належить людям нерішучим, м'яким, покірливим. Вони часто трохи наївні, але не позбавлені почуття власної гідності.

76-85 балів: такий почерк у людей відвертих, товариських і вразливих. Вони, як правило, хороші сім'янини.

Г) Практичні ситуації

Завдання 1. У характеристиці особистості виділіть моменти, в яких проявляються риси характеру і властивості темпераменту. Дайте обґрунтування своєї відповіді.

Іра Н., вісім років. Дівчинка жива, життєрадісна, кокетлива, любить поговорити; добра, але заздрісна, намагається бути помітною в колективі, заслужити похвалу. Товариська, але дуже уразлива. Іра цікавиться всім, але її інтереси не стали, вона швидко охолоняє. Багато уваги приділяє своїй зовнішності: годинами може сидіти перед дзеркалом, змінювати зачіску, перев'язувати стрічки, вкладати у волосся квіти. Дівчинка в колективі активна, але якщо їй у спільній роботі доводиться комусь підкорятися, вона втрачає до заняття будь-який інтерес.

Завдання 2. У характеристиці учениці виділіть стрижневі риси характеру; за якими ознаками це можна встановити?

Таня А., 11 років. Завжди весела, життєрадісна й енергійна дівчинка, водночас рівна й спокійна. Таня вміє в усьому знаходити добре: у сонячну погоду вона радіє, що можна гуляти й гратися; в дощ, - що нікуди не треба йти, можна спокійно посидіти й пошити лялькам. Відносини у неї з усіма дітьми дружні. Вона добрий товариш, охоче для інших що-небудь зробить, дбає про своїх подруг. Таня все вміє робити – швидко й ретельно прибирає кімнату, добре чергує, чудово шиє лялькам. Вчиться Таня теж добре. Швидко робить уроки, зошити в неї чисті й акуратні. У школі вона ініціативний голова ради загону. Все вона робить добре й весело. Її всі люблять: і дорослі, і діти.

Завдання 3. Віталій О. виховувався у неповній сім'ї. Мати працювала позмінно і тому часто залишала його в дитсадку на добу, не завжди приділяла йому увагу. Вже навчаючись у першому класі, хлопець був потайний, недобррозичливий, жорстокий щодо фізично слабших дітей. У шостому класі Віталій зажив сумної слави одного з найнедисциплінованих учнів школи. Невдовзі він зв'язався з групою підлітків, разом з якими скоїв злочин (побили і пограбували перехожого), після чого був направлений до спецучилища. Що можна сказати про формування характеру цього учня? Чи можна було скоригувати цей процес у бажаному напрямку?

Завдання 4.

Прокоментуйте висловлювання:

1. Головне не те, що робить з людини природа, а те, що вона робить із себе, оскільки перше відноситься до темпераменту, і лише друге свідчить про те, що в неї є характер (І. Кант).
2. Характер людини найбільше розкривається, коли вона описує характер іншої людини (Ж. Поль).
3. Про характер людини дізнаєшся тоді, коли вона стає твоїм начальником (Еріх Марія Ремарк).
4. Посій вчинок – пожнеш звичку, посій звичку – пожнеш характер, посій характер – пожнеш долю (Східна приказка).

3. Рефлексія та підведення підсумків заняття – бліц – опитування студентів.

- **Що нового Ви дізналися про себе на практичному занятті?**

Завдання: оцініть інформацію, свої знання, вміння та навички, здобуті Вами під час практичного заняття за рівнем важливості для Вас для професійної підготовки та особистісного розвитку. Для формування відповіді скористайтеся табличкою.

		
<h2>Рефлексія практичного заняття</h2>		
		
<p>Кошик для сміття непотрібна інформація</p>	<p>Інформація, знання, вміння і навички, які я можу використовувати зараз</p>	<p>Валіза знання, вміння та навички, які важливі у майбутньому</p>

4. **Оцінювання знань та умінь здобувачів фахової передвищої освіти.**
5. **Домашнє завдання:** пройти тест «Який Ваш характер?» та прикріпити скрін в Moodle <https://onlinetestpad.com/ru/testview/429-kakov-vash-kharakter>.

